

Bàn Về Một Cái Tên

Để hiểu thêm về tên gọi Bãi-Xan và Đại Phước, tôi tìm thấy vài văn bản xưa có đóng dấu địa phương với chữ Nho (Hán, Tàu), chữ Nôm (Việt) và chữ Pháp. Hy vọng có thể làm rõ thêm nghĩa của từ Đại Phước và Bãi-Xan. Xin quý vị cao minh bổ túc thêm.

1- Đại Phước



(1929)



(1948)

社 福 大
Xã (shè) Phước (fú) Đại (dà)

(Đọc từ phải qua trái: **Đại Phước Xã**)

大

Đại (dà)

to lớn (đại bàng, vĩ đại)

福

Phước (fú)

(còn đọc là “phúc”, hay “phú”) phước lộc, phước đức, giàu có (như tỷ phú, phú hộ)

社

Xã (shè)

cơ cấu tổ chức, đơn vị hành chính nhỏ nhất, làng xã.

Vậy thì, *Đại Phước* có nghĩa là tràn đầy phước lộc, dư thừa phú quý.

2- Bãi-Xan



(con dấu bưu điện Bãi-Xan năm 1909)

POSTE RURALE = Bưu Điện Nông Thôn



BÃI-XAN (2 chữ Nho)

PROVINCE DE TRAVINH = Tỉnh Trà Vinh



(handwriting of Professor Samuel T. Hwang, PhD)

Theo con dấu bưu điện ở trên thì chữ Bãi-Xan phải là chữ kép (có gạch nối) và được xem như là 1 (một) chữ mà thôi. Nếu tách rời ra thành từng chữ một thì có nghĩa khác hoặc đôi khi không có nghĩa gì hết. Thí dụ như chữ “lang-thang”, “bàng-hoàng”, “bối-rối”. Mặc dù chữ “bãi” khi viết một mình vẫn có nghĩa nhưng chữ “xan” thì tiếng Việt không có. Tôi có dịp tham khảo từ Bãi-Xan với một người bạn gốc Đài-Loan nguyên là Giáo sư Tiên sĩ Thư-Viện-Học tại Đại Học

Northern Illinois University, Dr. Samuel T. Hwang, thì âm “**bãi**” viết là , có nghĩa là “bờ sông”, “bãi cát”, “bãi đất trồng”. Còn âm “**xan**”, viết là , có nghĩa là một “khu dân cư”, “phố quận”, “xóm nhà”, “thôn”, “làng”, “ấp”.

Như vậy thì từ **Bãi-Xan** có nghĩa là “**một thôn (khu dân cư) ở cạnh bờ sông**” là đúng nhất. Thêm nữa, từ hàng trăm năm trước, Bãi-Xan không chỉ là tên gọi của một Xóm Đạo mà còn là tên gọi một đơn vị hành chính nữa. Căn cứ theo con dấu ở trên thì vào năm 1909, tên Xã (làng) Đại Phước chưa có, mà chỉ có *thôn (làng) Bãi-Xan, tỉnh Trà Vinh*.

3- Kết:

Hy vọng với lời giải thích ở trên của tôi, có thể mang lại cho chúng ta, những người dân Bãi-Xan và con cháu sau này, hiểu thêm rằng Tổ Tiên chúng ta, những quan lại triều đình, những hương chức làng xã, là những người thông thạo chữ Nho (Hán ngữ), đã từ miền Trung nước Việt, vì tránh bắt đạo, đến đây khai hoang sinh sống trên khu đất bên bờ sông Cổ Chiên (sông Cái) và đặt tên vùng đất mới này là Bãi-Xan.

Tên gọi **Bãi-Xan** có nghĩa là “**một khu dân cư bên bờ sông**” là dựa theo vị trí địa phương.

Cầu mong Bãi-Xan mình được càng ngày càng phát triển, đời sống dân làng mình mỗi ngày một thành thoi hơn.

Deo Gracias,

Ngô Thanh Đế
17 Juillet, 2009 (25 tháng 5, năm Kỷ Sửu)